

NEKF 2022 GJELDENE DOMMERKOMPENDIE LØSHUND

GJELDER REGELVERK SOM TRER I KRAFT FRA HØSTEN 2022

VEDTATT AV RS APRIL 2021

- gjelder ut 2026-sesongen

Altså gyldig til 31.01.2027

INNHOOLD

Fellesbestemmelser

Prøvetid og definisjoner

Bruk av PBP

Prøvemomentene

Bruk av skogskort (Egen presentasjon)

Veien til jaktprøvedommer

Les prøvereglene !

Dette regelkompendiet går ikke inn på samtlige punkter i fellesbestemmelser og prøveregler.

Som prøvedommer forventes det at du selv setter deg grundig inn i regelverket

Justerte regler vedtatt på RS 2021

Gjeldende fra høsten 2022

Dommere som skal dømme MÅ ha gjennomført kurset.

Alle nye dommere må ha gjennomført kurset før aspirantarbeider starter

Deltakere innrapporteres til NEKF

Kursbevis

Hvorfor dommer- kompendium ?

Dommerkompendiet er utarbeidet av Løshundkomiteen spesielt til opplæring og informasjon om løshundreglene

Kompendiet skal brukes som oppslagsverk og som kurskompendium for sentrale og lokale dommersamlinger fra 2022-sesongen til og med 2026-sesongen (til 31/1-27) (+ til obligatorisk teorikurs i opplæring av nye dommere)

Kompendiet er tilgjengelig for regionale og lokale kursholdere.

- Hovedformålet med kompendiet og dommersamlingene:
- Felles forståelse av jaktprøvereglene
- Lik praktisering av jaktprøvereglene
- Rask og lik behandling av prøvedata slik at dette blir raskt tilgjengelig.

Målet med jaktprøver

Jaktprøver utføres for NKK og etter de til en hver tid gjeldende regler.

Målsetningen er å kunne dokumentere og registrere hundens prestasjoner for å styrke rasenes avlsmål.

Å bedre materialet for målbarhet i avl og arvbarheter for å opprettholde elghunden som ett hjelpemiddel i praktisk jakt.

Fellesbestemmelsene

- Fellesbestemmelsene eies av NKK, og NKK ønsker at disse skal være tilnærmet lik for alle typer prøver i regi av kennelklubben
- Spesielle regler som omhandler våre prøveregler er derfor flyttet over til selve regelverket.
- Fellesbestemmelsene inneholder blant annet:
 - Organisering av prøve, søknader, rapporter mm.
 - Regler for overtegning og vær- og føreforhold
 - Krav til hunder og førere
 - Dommeroppgaver
 - Etske retningslinjer
 - Instruks for NKK-representant
 - Instruks for Prøveleder

Prøveleder/prøveadmistrasjon sitt ansvar

Søke om prøver i DogWeb senest 3 uker før prøven starter, men helst før prøvesesongen starter.

Prøveleder er prøvens høyeste tekniske ansvarlig

Prøveleder MÅ være autorisert løshund-dommer

Administrere prøvene fra påmelding til ferdigmelding gjennom NKK sitt registreringssystem.

Organisere og tildele dommere. På samla prøver SKAL det være trekning av dommer. Prøveleder skal gjøre en nøye vurdering av forhold mellom dommer og hundefører. Er der det minste tvil, er det bedre å velge en annen dommer. Tvilstilfeller avklares med NKK-rep.

Organisere og innhente prøvedata

Sørge for at dommermøte/forenkla dommermøte blir avholdt

Registrere prøvene i NKK sitt prøveregistreringssystem

Godkjenne og ferdigmelde prøven i registreringsprogrammet

INSTRUKS FOR NKK'S REPRESENTANT

- NKK's representant og varamann oppnevnes av NKK, evt. etter forslag fra klubb/forbund
- NKK's representant må være autorisert dommer løshund
- Representanten må være til stede under samlede prøver.
- NKKs representant kan starte med egen hund, men under bedømmelse av denne er det NKKs vararepresentant som fungerer som NKKs representant.
- NKK-representant skal også ha et ansvar for den etiske gjennomføring av prøven, herunder tvilstilfeller ved tildeling av dommer.
- **NKKs representant er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av regler, noe dommerkollegiet må forholde seg til. Imidlertid er det samlet dommerkollegium som fastsetter den endelige premiering. NKKs representant må følge flertallet i kollegiet hvis prøvereglene er overholdt. Det må legges stor vekt på å bli enige på stedet.**
- Representanten må være til stede alle dager på samlede prøver. NKKs representant kan dømme hvis det er behov for dette. Han/hun skal være til stede under trekning av dommere og terreng.
- **Merk at NKK-representant nå har rettigheter til å foreta disiplinære sanksjoner. Sjekk dette med NKK sitt reglement.**

NKK-rep fortsatt....

- Om disiplinære forhold oppstår, tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Hvis dette ikke lykkes, skal disiplinærrutinene til NKK følges.
- For å unngå problemer etter at prøven er avholdt, skal NKKs representant så langt som mulig benytte tiden under prøven til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser, og om mulig avklare disse på stedet i samråd med prøvens leder.
- Når prøven avsluttes skal NKKs representant sammen med prøvens leder gå gjennom prøvens dokumenter.
- NKKs representant skal umiddelbart etter prøven gjennomgå og kontrollere at det er samstemmighet mellom de anførte skogskort og resultater, spesielt kontrollere at det er overensstemmelse mellom beskrivelse og premiegrad. Hvis dette ikke er tilfelle, tar NKKs representant dette opp på stedet med vedkommende dommer, eller dommerkollegiet. Premiegraden kan eventuelt endres på stedet, forutsatt at feil bruk eller fortolkning av prøveregler kan påpekes. Den fastsatte premiegraden kan etter dette ikke endres dersom det ikke påpekes formelle feil ved arrangementet.
- Hvis det fungerer aspiranter ved prøven, skal NKKs representant overvære og delta i behandlingen av disse arbeid sammen med de aktuelle dommere.
- NKKs representant skal bistå prøveleder ved uttakelse av dommere som skal ha med aspiranter. NKKs representant og prøveleder kan selv gå med aspirant.

INSTRUKS FOR PRØVELEDER (NY)

- 3.1 Prøveleder oppnevnes av arrangør.
- 3.2 Prøvens leder må være autorisert dommer innen aktuell prøveform.
- 3.3 Prøveleder er høyeste myndighet på alle andre områder enn fortolkning av regelverket. Fortolkning av regelverket er NKK representantens ansvar, se egen instruks.
- 3.4 Prøveleder må ha tilstrekkelig kjennskap til prøveformen og inngående kjennskap til regelverket og disiplinærreglene.
- 3.5 Prøveleder skal ha god kunnskap til prøveformens IT-løsning.
- 3.6 Prøvens leder kan når som helst gripe inn dersom dette anses nødvendig innenfor eget myndighetsområde.
- 3.7 Prøvens leder gir instruks til dommere og funksjonærer [dommermøte] i henhold til særregelverk.
- 3.8 Påse at prøvereglene blir fulgt nøye og skal ta alle forhåndsregler om at bedømmingen skal bli så enhetlig og riktig som mulig.
- 3.9 Prøveleder kan avlyse prøve jf. reglenes pkt. om avlysning, Force majeure. Avlysning skal formidles NKKs administrasjon omgående.

Avlysning av prøven

- Prøvens leder i samråd med NKK's representant kan avlyse, utsette eller avbryte prøven dersom forholdene er slik at det er uforsvarlig å gjennomføre prøven.

Avgjørelse om at prøven er avlyst skal umiddelbart meddeles NKK med begrunnelse om hvorfor prøven avlyses.

Husk at prøven skal ferdigmeldes i NKK selv om prøven er avlyst.
NKK vil da definere og endre prøven i terminlisten slik at det fremkommer at prøven er **AVLYST**

Dommers ansvar

- Godt prøveterreng?
- Gjøre en grundig avtale om tid og sted !
- Veilede hundefører !
- Se det beste i hunden, og i samarbeid med hundefører, sørge for at hunden blir prøvd i alle moment !
- Føre skogskortet fortløpende- få med så mye detaljer som mulig !
- Forholde seg til etiske retningslinjer !
- Gjennomgang av dagens hendelsesforløp sammen med HF (ikke poengsetting)
 - Få Hundeførers underskrift på skogskortet
 - Dommer skal oppbevare det originale skogskortet til klagefristen er ute
- Sende prøveresultatet til prøveleder/prøveadministrator så fort som mulig
 - På mail,
 - Eller MMS
 - Eller Messenger

Prøveterreng

Finn ut om det er planlagt annen aktivitet i terrenget

Vær ydmykhet i forhold til allmennheten under prøven

Ha en klar avtale om bruk av prøveterreng

- Om nødvendig orienter naboterreng om at det går prøve !

Gjør en så grundig jobb som mulig for å forsikre deg om at det er elg i terrenget !

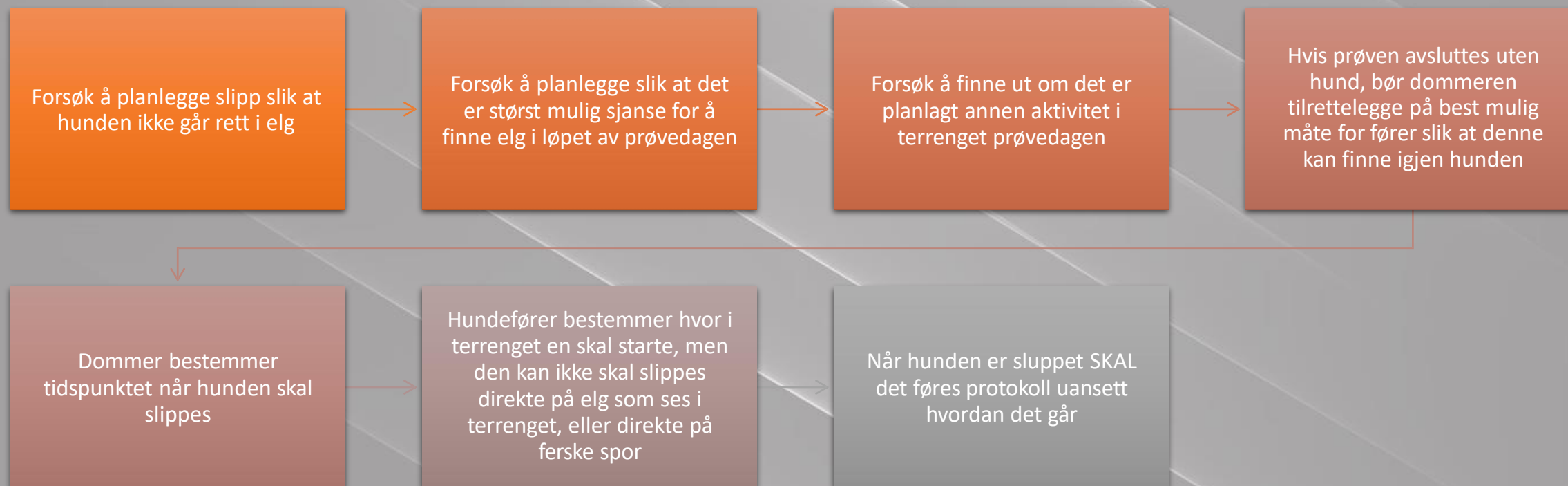
Prøveleder kan unntaksvis godkjenne at prøven går i terreng hundefører disponerer. Samme hund kan imidlertid ikke bedømmes flere ganger samme høst i et terreng hvor den har oppnådd premiering

Skaff til veie oversiktskart til disposisjon for hundefører til bruk under prøven

Samme terreng skal ikke brukes for ofte med tanke på dyrevelferden for elgen. Maks 2 påfølgende dager, deretter hvile i minst 4 dager.

Planlegging av prøvedagen

Praktisk gjennomføring

Ta en rask gjennomgang av hvordan prøven skal gjennomføres med hundefører før prøven starter

Stikk kontroll av id-merking.

Dommer bør tilstrebe at prøvegruppen gjør alt for å ikke forstyrre hunden under prøven, dette gjelder spesielt ved bilen, bekledning og generell oppførsel i skogen.

Dommer bør gi et positivt, rettferdig inntrykk på hundefører

Dommer bør stanse forsøk fra hundefører på 'dømme egen hund'

Dommer bør ikke prate om egne hunders prestasjoner under prøven

Hvis fører forstyrrer hundens arbeid, bør dommer rettlede på positiv måte

Avslutning av prøven

Kun dersom det er helt klart hvilken premiegrad dommer innstiller til etter prøven, kan dette meddeles hundefører, men dommer skal understreke at det er et samlet dommerkollegium eller eventuelt forenklet dommermøte som fastsetter endelig poengsum og premiegrad.

Dommer SKAL IKKE sette poeng på prøvemomentene i hundeførers nærvær eller i samråd med hundefører. Dette skal dommer gjøre alene i ro og mak etter at prøven er avsluttet.

Dersom prøven avsluttes uten hund, bør dommeren tilrettelegge på best mulig måte for fører slik at denne kan finne igjen hunden

Annen prøvehund (I første rekke på samlet prøver)

- **Dommer skal notere nøyaktig tid og sted hvor nabohunden høres for om mulig supplere nabodommers inntrykk. Hører dommer los som kommer i hans prøvelfelt, og denne kan tenkes å komme fra annen deltakers hund, plikter dommer hvis mulig å kople sin prøvehund, såfremt denne ikke allerede har stålos på elg. Lostid på samjag godskrives ikke**

Forstyrrelser

Dersom det under prøven oppstår en alvorlig forstyrrelse og denne ikke kan unngås, kan hunden kobles og først slippes etter forflytning til annet område. Hundens prestasjonspoeng før forstyrrelsen oppstår, medregnes i sluttresultatet.

Fortolkning av hvorvidt det er spørsmål om forstyrrende momenter avgjøres i prøveområdet av dommer, og den endelige beslutning skjer i samråd med prøvens leder om han er tilgjengelig.

Tiden som medgår til å flytte til et nytt område skal ikke inngå i prøvetiden

Eksempel på forstyrrende momenter er:

Fremmed hund slutter seg til prøvehundens arbeid.

Pågående jakt i området og denne forstyrrer åpenbart hundens arbeid.

Et åpenbart faremoment for hunden oppstår under arbeid med elgen.

Prøven kan ikke avholdes på dyr som er bevegelsehemmet slik at den ikke oppfører seg som frisk elg.

Det skal skrives protokoll dersom hunden er slippt

- Det hender at det oppstår forstyrrelser eller problemer som gjør at prøven ikke kan fortsette
- Hovedregelen er at det skal føres protokoll inntil forstyrrelsen/problemet oppstår
- Dersom prøven avbrytes grunnet dette, så skal det kommenteres i protokollen

- Eksempel skadet/bevegelseshemmet elg:
 - Hunden skal ha poeng i søk M1
 - Hunden skal ha poeng i Evne til å finne elg M2
 - Hunden kan få poeng i innkalling under søk M10a
 - Dersom hunden for eksempel står i los 90 minutter før PG oppdager at elgen ikke oppfører seg som en normal elg, skal **ikke** hunden få godskrevet lostiden. PG skal koble hunden.
- Dersom elgen beviselig blir skadet i løpet av prøven, kan dommer gi poeng frem til han/hun vurderer at skaden oppstod.

Avbrudd i prøven

Etter at prøven er startet og prøvegruppen er kommet ut i terrenget, kan hunden ikke trekkes uten dommerens samtykke. Dersom hundefører likevel velger å trekke hunden, skal dette kommenteres i skogskortet.

Prøven kan avbrytes før tiden dersom hunden gjør en av følgende feil og det er svært forstyrrende for gjennomføring av prøven:

Hunden mangler interesse og jaktlyst.

Det konstateres med sikkerhet at hunden driver elg og følger sporet under los eller loser på ferske elgspor.

Hunden loser på husdyr eller annet vilt og ikke avbryter på kommando, eller vender tilbake og opptar losen den ble kalt bort fra.

Hunden slår inn på en annens los og kan ikke lokkes av/kobles.

Ansvar

Enhver dommeravgjørelse er endelig og udiskutabel.

Usportslig opptreden i samband med dommerens beslutninger er ikke tillatt.

Eieren og den som disponerer hunden, er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder.

Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse.

Klage/protest

- Den beste måten å unngå at prøven blir innklagd er å føre skogskortet nøye, og gå gjennom dette med hundefører før underskrift
- Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages.
- Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene prøvedagen, kan **før dommermøtet, innlevere skriftlig klage til NKKs representant**. NKK-representanten søker å om mulig løse saken på stedet.
- For prøver hvor kritikken ettersendes deltagere er klagefristen 1(en) uke etter mottatt kritikk. Klagen sendes til NKK sammen med protestgebyret som er lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKK utstillinger. Protestgebyret tilbakebetales dersom klagen tas til følge.
- **Elektronisk logg fra peileutstyr** kan ikke danne grunnlag for klage
- Nye disiplinærreglene i NKK`s lover §7 (fra 2020)

Etiske retningslinjer NKK innledning

- **Etikk er moralens teori. Etikk oppstiller normer og vurderinger som skal gjelde for moralsk riktig og korrekt adferd. Vi snakker altså om dommermoral og de moralske prinsipper som ligger til grunn for utøvelse av dommergjerningen.**

Etiske retningslinjer – forholdet til NKK

- **Norske prøvedommere er autorisert av Norsk Kennel Klub etter at deres faglige og personlige kvalifikasjoner og moral som dommer er vurdert. Autorisasjonen innebærer at Norsk Kennel Klub tildeler dommeren et fremtredende tillitsverv. Derfor må det aldri stilles spørsmålstegn ved dommerens moralske vandel i tilknytning til hundesporten. Dette gjelder også forholdet omkring dommerens eget hundehold.**

Etiske retningslinjer – forholdet til arrangør

- **Dommeren er prøvearrangørens gjest, også i de tilfelle der dommeren selv er medlem av arrangerende klubb, ja også når dommeren selv er en av arrangørene. Invitasjonen til å dømme er derfor en tillitserklæring som gir ham forpliktelser overfor arrangøren.**

Etiske retningslinjer NKK Dommerens forberedelser

LK 2022

Dommer har ansvar for at han selv ikke dømmer hunder av eget, eller nær families oppdrett, hunder som han har trent, hunder som han jakter med, eller hunder til nær familie eller nær vennskapskrets. Ved tvilstilfeller er det bedre å la vær å dømme den aktuelle hunden.

Deltakerne har ved anmeldelse av sin hund forutsatt at dommeren skal yte en så god prestasjon som det er mulig for ham. Dette innebærer at dommeren på alle måter skal være i best mulig form. Det er også et klart krav til dommeren at denne skal være presentabel.

Dommer skal ikke snakke om den deltakende hunds avstamning eller tidligere meritter.

Dommer skal utelukkende bedømme dagens prestasjoner.

Opptre på en slik måte at føreren ikke stresses. Dermed vil han også gjøre en bedre jobb og dommeren får det lettere å bedømme hunden.

Etiske retningslinjer NKK Sosiale medier

Ved bruk av sosiale medier skal dommer være bevisst sin posisjon og status som dommer.

For å opprettholde sin objektivitet bør dommer vurdere om det i det hele tatt skal skrives noe om hundens prestasjoner på sosiale medier, uavhengig om de er gode eller dårlige.

Dommer skal selvsagt ikke skrive eller kommentere en dommerkollegas dømming.

NKK`s regelverk for nettvett må leses og praktiseres.

Overtredelse av dette regelverk vil få konsekvenser for aktuell dommer.

Gjennomføring av prøven

- Hunden må være fylt 9-ni måneder senest på prøvedagen.
- Hunden må være premiert på terminfestet utstilling arrangert av NKK eller samarbeidende klubb/forening.
- Hunder under 15 måneder kan starte på jaktprøver uten premiering på utstilling. For at jaktprøven skal være gjeldende, må hunden premieres på terminfestet utstilling.
- En hund som tidligere har 1. premie skal alltid bedømmes av annen dommer.
- For å delta på 2-dagers prøve må hunden ha eller være innstilt til 1.premie på 1-dags prøve.
- Alle moment trenger ikke å bli bedømt på samme viltart.
- Det er ikke tillatt å stanse for å gå på elg man ser fra bil. Får man se elg ute i terrenget etter at prøven har startet, er det tillatt å gå på disse.
- Det er ikke tillatt å lokke på elgen.
- Øvre grense for snødybde i prøveterrenget settes til hundens bukhøyde. Nedre grense for temperatur er -15 grader.

Prøvetider og definisjoner

- **Prøvetiden består av følgende tider:**

- **Søkestid** -
maksimalt 300 minutter
- **Arbeidstid** -
maksimalt 300 minutter
- **Annen prøvetid**
- maksimalt 60 minutter

Søkstid

(maks 300 min)

- Søkstiden starter når hunden slippes, og varer frem til første uttak

Søksturene føres på egen rubrikk på skogskortet
Søksturen som fører til uttak føres på egen rubrikk

Dersom hunden kommer tilbake fra elgarbeid uten at arbeidstiden er brukt opp, så starter søkstiden igjen, og varer frem til neste uttak, eller så lenge det er mer søkstid igjen. (Maks 300 minutter til sammen)

Dersom hunden går rett i elg ved første slipp, og dommer ikke har fått sett søksarbeidet, kan søket, dersom forholdene ligger til rette for det, prøves igjen etter arbeidstidens slutt.

- Arbeidstiden løper fortsatt selv om hunden begynner på nytt søk etter elgarbeid
- Det er mulig å prøve søket etter arbeidstiden dersom dette er hensiktsmessig

Arbeidstid (maks 300 minutt)

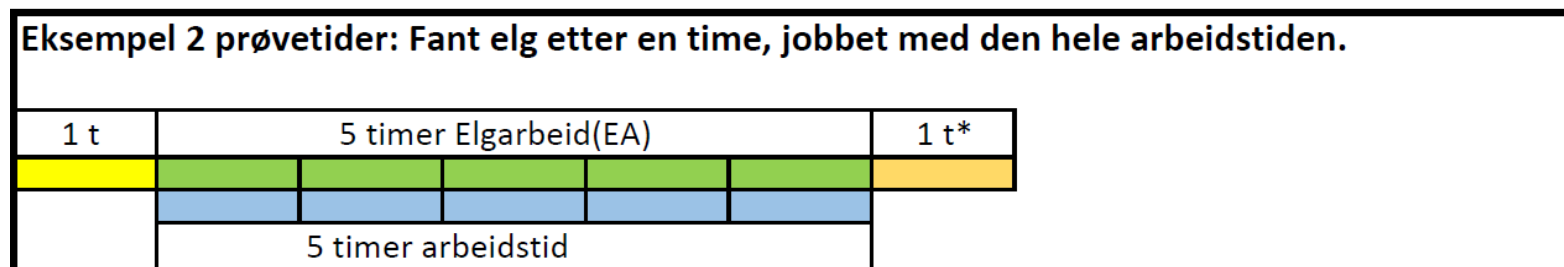
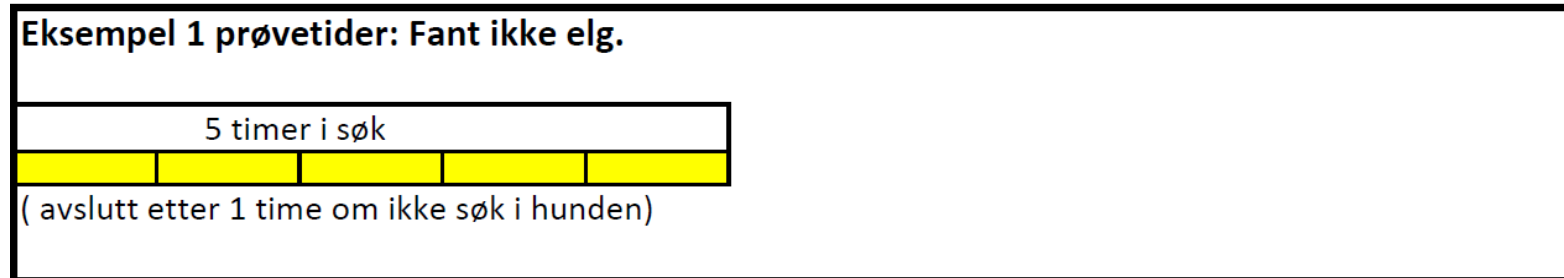
- **Arbeidstiden starter ved første uttak:**
 - Når dommer hører uttak som med sikkerhet er elgarbeid
 - Når dommer ser elg med hund taus rett bak
 - Når det konstateres stålos-signal på peiler, og dette senere bekreftes ved å finne hund i los der man fikk signalet
 - **Arbeidstiden/Elgarbeid starter altså når vi med overveiende sannsynlighet vet at hunden begynner å jobbe med elg!**

Arbeidstidens innhold:

- **Poenggivende ELGARBEID (EA)**
 - Hunden loser på elg
 - Hunden har ganglos
 - Hunden henger på elg
 - Hunden tar kontakt under elgarbeidet og gjenopptar straks elgarbeidet
 - Hundens direkte retur til PG etter å ha hengt på elg
- **Ikke poenggivende arbeidstid**
 - **Når hunden er kommet inn etter å ha vært etter elg.**
 - Hunden forlater elgarbeidet for å oppsøke gårder, veier, bilen eller lignende. (Peiler skal brukes til å styrke bedømmelsen)
 - Hunden blir hos prøvegruppen og gjenopptar ikke straks elgarbeidet
- **«Arbeidstidsklokken» løper ved både poenggivende og ikke poenggivende arbeid. Alle tider føres på skogskortet (repeteres under «Bruk av skogskortet»)**

Eksempel Prøvetider

Eksempel Prøvetider

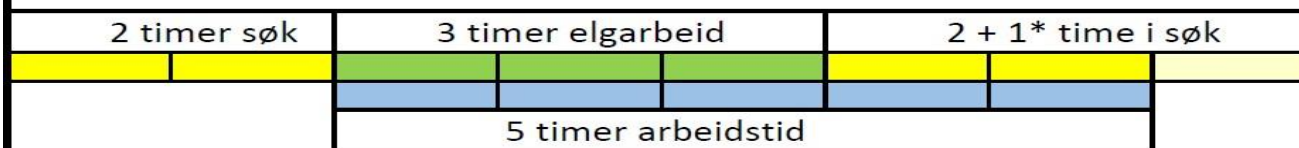
Søk

Elgarbeid (EA)

Arbeidstid

Annen prøvetid

Eksempel 3 prøvetider: Fant elg etter 2 timer, jobbet med den i 3 timer. Kom deretter inn og gikk ut i søk igjen. Fant ikke mer elg

Arbeidstiden løper altså i 5 timer selv om hunden kommer inn og går over i søk igjen.

*Hunden kan gå den siste timen av sin tilgjengelige søkstid selv om det kun er søk den kan få poeng på. Dette er i de fleste tilfelle ren teori.

Eksempel 4 prøvetider: Fant elg etter 1 time, jobbet i 2 timer, søk 2 timer, så los resten av arbeidstiden

Her har hunden 3 timer Elgarbeid(EA) før Arbeidstiden gikk ut.

* HF har en time til rådighet til å koble hunden, men det skal forsøkes så fort det er mulig.

Elgarbeid etter mørkets frembrudd

- Arbeidstiden slutter senest 120 min etter mørkets frembrudd.
- Det er mørkt når skogskortet ikke kan fylles ut uten kunstig lys. På samla prøver skal det på forhånd fastsettes et felles klokkeslett for mørkets frembrudd.
- Det er kun påhengelighet «inn i mørket», og ett gjentak, gjentakets lostid og innkalling derfra som kan gi grunnlag for poengsetting. Dersom hunden står i los ved mørkets frembrudd, så er det kun lostid og innkalling som kan gi poeng.

Naturlig hinder og Svake dyr

Arbeidstiden kan settes på pause dersom hunden kommer på et naturlig hinder.

Naturlig hinder må være av en slik art at det ikke gjør det mulig eller er til fare for hunden å fortsette sin forfølgelse/påhengelighet av elg.

Naturlig hinder kan være tett gjerde, elv som er for stri til å krysse (for både folk og hund), eller vann.

Hunden får ikke avbrudd i arbeidstiden når den kommer tilbake dersom forfølgelsen ikke skyldes naturlig hinder.

Selv om hunden ikkje er spesielt aggressiv eller angripende, men losdyret, for eksempel liten kalv, virker svak, så bør hunden kobles og slippes på nytt i et annet terreng. Poengbergning og elgarbeid handteres som ved «Naturlig hinder».

Noen begreper:

Støkking

- Det skal defineres som en støkking når elgen forflytter seg på grunn av at PG på en eller annen måte er årsak til dette. Det kan også defineres som en støkking når det med sikkerhet konstateres at det er andre årsaker til at elgen reiser.

Elgkontakt

- Elgkontakt defineres i reglene slik: «Med elgkontakt menes at dommeren skal kunne se elgen under normale forhold» Dette betyr at det kun er dommer/PG som kan oppnå elgkontakt. Det forventes at alle dommere prøver å stille inn på losen så forsiktig som mulig, og dersom forsøket resulterer i en støkking, så må en anse at elgkontakt er oppnådd.

Flere begrep

Gjentak

- Det defineres som gjentak når hunden etter støkking, og etter forflytning på minst 100 meter, stiller elgen i fast stålos minst 10 minutter. Merk at det ikke er krav til «taus hund» mellom 1.støkking og gjentak. Etter påfølgende støkninger må hunden ha vært taus før det kan konstateres gjentak.
- Dersom elgen reiser tilnærmet rett ut i uttaket, og deretter får standlos så er ikke dette gjentak, men dette gir poeng etter tabell i moment 3.

Ganglos

- Ganglos defineres ved at elgen er i bestemt forflytning, og hunden loser. Det forutsettes at hunden har kontakt med elgen. Det er stor forskjell på hvor «trange» hunder er i losføringen, men ganglos må defineres som et forsøk på å få elgen til å stoppe, og anses som en god egenskap. Sporadiske boff anses ikke som ganglos, men heller et tegn på at hunden har kontakt med elg/forsøk på gjentak.
- Ganglos må ikke forveksles med at hunden er «løs på drevet» eller loser på ferske spor. Slike egenskaper er regulert både i viltloven og jaktprøvereglene og kan danne grunnlag for å avbryte prøven.

Poengskjema:

	Prestasjons-momenter	koeffisient	poeng
1	Søk	1,5	0-10 poeng
2	Evne til å finne elg	1,0	0-10 poeng
3	Evne til å stille elg i uttaket	1,5	0-10 poeng
4	Losarbeidets kvalitet	1,5	0-10 poeng
5	Påhengelighet	1,0	0-10 poeng
6	Oppførsel når losen løsner og Evne til å stille støkt elg	1,0	0-10 poeng
7	Lostid	0,5	0-10 poeng
8	Losmålets hørbarhet	0,5	0-10 poeng
9	Bruken av målet	0,5	0-10 poeng
10	Lydighet og samarbeid	1,0	0-10 poeng

Karakterskala generelt:

Utmerket prestasjon	9-10 p
Meget bra prestasjon	7-8 p
Bra prestasjon	5-6 p
Godtagbar prestasjon	3-4 p
Dårlig prestasjon	1-2 p
Ingen prestasjon/er ikke prøvd/eller kan ikke bedømmes	0 poeng / - / -

Regler for bruk av Posisjons Bestemmende Peiler (PBP), ved bedømmingen.

- **Peiler SKAL brukes ved bedømmingen**
- **Det er hundeførers ansvar å stille med peiler, og dommer skal ha full tilgang til peileren.**
- **Peileren skal brukes til å styrke bedømmingen i de aller fleste moment**
- **En skal unngå å bruke «millimeternøyaktighet» ut fra peilerens opplysninger. Peilere kan gi noen små avvik i tilbakelagt strekning, men som en regel kan man si at ingen peiler viser lenger strekning enn det som hunden faktisk har forflyttet seg.**
- **Dommer og hundefører skal i fellesskap tilstrebe å opprettholde peilerkontakt med hunden gjennom hele prøven.**
- **Ved hjelp av peiler kan både bakkemålt løpsstrekning og avstand målt i luftlinje avleses.**

Bruk av peiler i de forskjellige moment:

- Moment 1: Både løpsstrekning, søksmønter og luftlinje
- Moment 2: Bakkemålt løpsstrekning og løpsmønster.
- Moment 3: Eventuell bakkemålt forflytning
- Moment 4: Forflytning i selve losarbeidet skal ikke måles.
- Moment 5: Tilbakelagt bakkemålt fluktavstand (ikke retur)
- Moment 6: Forflytning mellom gjentak minst 100 meter bakkemålt løpsstrekning
- Tips: Les av km-teller på peiler rett før støyking.

OBS:

I regelverket fremgår det, i flere moment, et alternativ med minutter.

Disse skal kun brukes dersom peiler slutter å virke.

Bruk av skjønn

Som før, så er det mulighet for bruk av skjønn

- Skal kun brukes dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med beskrivelsene i tabellene
- Dersom det brukes skjønn, så skal føringene i regelverket legges til grunn
- Dersom det er brukt skjønn, så SKAL dette begrunnes i protokollen, ikke bare at det er brukt skjønn, men hvorfor !
- I moment 1 og 2 skal alle kriteriene brukes, og en trenger ikke begrunne skjønn dersom «avviket» fra tabell er små.
- I moment som i utgangspunktet legger opp til et visst skjønn, trenger en ikke begrunne dette.

Moment 1: Søk

- Søk innebærer at hunden er ute i terrenget og at det er sannsynlig at den leter etter elg. Ved utfordrende terreng og/eller tungt føre skal dommeren ta hensyn til dette i sin bedømmelse.
- Som oftest gjennomfører hunden flere søksturer før den finner elg. Under søket skal bedømmelsen rettes inn mot gjennomsnittet av søksturene.
- Søksturen som fører til uttak føres i egen rubrikk på skogskortet og skal ikke være med som grunnlag for beregning i moment 1.
- Dersom uttaket skjer på søkstur nr 2 kan likevel denne inngå i beregningsgrunnlaget hvis dette kommer hunden til gode.
- Søksturene skal være bakkemålt tilbakelagt strekning.
- Hunden skal så langt mulig søke uavbrutt (uforstyrret) de første 60 min, men naturlig forflytning tillates.
- Ved uttak første søkstur skal tabellen for UFS benyttes.

søk fortsatt....

- Følgende skal legges til grunn for bedømmingen av søket og vektlegges likt:

1. Søksmønster / hastighet
2. Vindretning / terrengforhold
3. Søksturens lengde (bakkemålt tilbakelagt strekning, gjennomsnitt av søksturene)
4. Lengste avstand (luftlinje) til prøvegruppa, regnes fra den plassen der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden. (Gjennomsnitt av søksturene).

Om hunden ikke har søk skal prøven avsluttes etter 60 min.

Bruke alle kriterier- Skogskort

Fart skal merkes med:

U – (Utmerket). MB – (Meget bra). B – (Bra). G – (Godtagbar). D - (Dårlig). Dette skrives ut for hver søkstur i kolonne «Fart»

Søksmønster skal merkes med:

SE – (Svært effektivt). E - (Effektivt). ME - (Mindre effektivt). IE - (Ineffektivt). Dette skrives ut for hver søkstur i kolonne «Søksmønster»

Vindretning skal merkes med:

S – (Stille). MV - (Motvind). SV - (Sidevind). BV - (Bakvind). Dette skrives ut for hver søkstur i kolonne «Vind.» og angir retning når hund går ut /i starten på søket.

Terrengforhold skal merkes med:

L – (Lett). K - (Krevende). SK - (Svært krevende). Dette skrives ut for hver søkstur i kolonne «Terrengforhold.»

søk fortsatt....

- Ved bedømming av søket skal altså dommer ta likt hensyn til alle 4 kriteriene som skal ligge til grunn for poengsettingen. Det er fornuftig å begrunne disse hensynene dersom poengavviket fra tabell er mer enn 2 poeng.
- Søksmønster og hastighet vurderes av dommer og noteres i skogskortet. Begge deler må oppfylles for å gi de poeng som søkstabelen tilsier.
- Løpsstrekning og største avstand noteres i skogskortet
- Dommer skal bruke sin vurdering på hvordan terreng- og vindforhold spiller inn på søksarbeidet.
- Sterkt avvikende søksturer skal ikke tas med i gjennomsnittsberegningen

Med sterkt avvikende søkstur menes søkstur der hundens arbeid skiller seg fra andre søksturer på et markant/ekstremt vis.

Det kan være "søksturer" der dommer antar at hunden har funnet elg som reiser uten at dette kan konstateres, eller at hunden er etter annet vilt og/eller bevegelsesmønsteret skiller seg markant fra de øvrige søksturene. Om hunden er etter annet vilt, men avbryter og kommer inn til prøvegruppen så skal heller ikke dette regnes med i bedømmingen av søket.

Dette skal kommenteres i protokollen.

«Sterk avvikende søkstur»

For å stryke en søkstur som sterkt avvikende må en ha et klart flertall av "jevne" turer som sammenligningsgrunnlag

Søksturene må skille seg ut på et markant/ekstremt vis i lengde, varighet eller bevegelsesmønster, for at den skal kunne karakteriseres som avvikende.

Dersom hunden beviselig har vært etter elg eller annet vilt, så skal denne turen uansett ikke være med i gjennomsnittsberegningen.

«Hunden har ikke søk?»

Her må dommer bruke tekst og tabell i moment 1. Søk.

For å si at en hund ikke har søk og at prøven skal avsluttes etter 60 min må dommer ha vurdert prestasjonen til 0 p i løpet av denne tiden.

Husk at det er 4 kriterier som skal legges til grunn.

Hunden skal også ha søkt mest mulig uforstyrret de første 60 min.

Obligatorisk innkalling kan gjøres, men hunden skal ikke kommanderes eller pekes/dirigeres rundt i terrenget av HF.

Den naturlige forflytning skal tilpasses søket.

Dersom HF prøver «å gå hunden i elg» kan ikke dette godskrives hundens prestasjon.

Søkstabell:

Maks 8 poeng i UFS

Ny tabell for UFS

Søket poengsettes slik:	Poeng snitt.	Poeng UFS
Søksmønstret er svært effektivt, bakkemålt søkstur er på 2 km eller mer, farten er utmerket, og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 800 m. (Uten PBP: søksturene er i gjennomsnitt over 15 minutter)	9-10	8
Søksmønstret er effektivt, bakkemålt søkstur er på 1,5 km eller mer, farten er meget bra, og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 600 m. (Uten PBP: søksturene er i gjennomsnitt 10-15 minutter)	7-8	7
Søksmønstret er ikke like effektivt, bakkemålt søkstur er på 1 km eller mer, farten er bra, og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 400 m. (Uten PBP: søksturene er i gjennomsnitt 5-10 minutter)	5-6	6
Søksmønstret er mindre effektivt, bakkemålt søkstur er mindre enn 1 km, farten er godtagbar og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er minst 250 m. (Uten PBP: søksturene er 2-5 minutter)	3-4	5
Søksmønstret er ineffektivt, bakkemålt søkstur er på mindre enn 500 m, farten er dårlig og største avstand målt i luftlinje til prøvegruppen er mindre enn 250 m. (Uten PBP: søksturene er 0-3 minutter)	1-2	
Har ikke søk	0	

Moment 2: Evne til å finne elg

- Med evne til å finne elg mener vi hundens evne til å bruke søksturene og sine sanser effektivt for å finne elg. Ved bedømmelsen kontrollerer vi hundens evne til å bruke sine sanser og utnytte terrenget effektivt.
- En hund med utmerket evne til å finne elg, finner elgen raskt ved hjelp av overvær. En erfaren hund kan finne elg gjennom å spore også på gamle spor. Effektiv sporing skal vurderes som en **utmerket** egenskap, spesielt under vanskelige forhold.
- En selvstendig og effektiv evne til å finne elgen raskt, skal premieres.
- **Dersom forholdene tilsier at hunden burde funnet elgen tidligere, spesielt om elgen står relativt nær prøvegruppen, så bør dette innvirke på poengsettingen.**
- Ved flere uttak, settes poeng etter det beste uttaket.
- Det er fornuftig å begrunne bruk av skjønn ut fra kriteriene dersom poengavvik fra tabell er mer enn 2 poeng
- Evnen til å finne elg skal bedømmes fra hunden slippes, fram til den finner elg

evne til å finne elg....

- **Tiden hunden bruker på dette vurderes i forhold til den avstanden hunden har tilbakelagt og vurderes etter følgende kriterier:**
 - Søkstider og bakkemålt søkstrekninger.
 - Den bakkemålte løpsstrekningen hunden har tilbakelagt fra der den siste søksturen startet fram til der den fant elgen.
 - Den totale avstanden i luftlinje til uttaket fra der vi slapp.
 - Terreng og værforhold.
 - Avstand er bakkemålt løpsstrekning. Uten PBP måles avstanden i luftlinje.
- **Om uttaket skjer på den første søksturen:**
 - Ved en bakkemålt løpsstrekning til uttaket på minst 800 m, og med et **svært raskt** og selvstendig arbeid, kan det gis 10 poeng.
 - Ved uttak på første søksturen skal det gis poeng etter egen tabell

Poengsetting moment 2- Evne til å finne elg

LK 2022

Evne til å finne elg poengsettes slik:	Snitt søksturer	Uttak Første søkstur
<p>Utmerket evne til å finne elg: Hunden viser et svært effektivt søksarbeid og finner elgen raskt, enten fordi den finner elgen i søk, eller den raskt finner elgen ved hjelp av spor eller overvær. Løpsstrekning fra der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden er mer enn 800m.</p>	9-10	9-10
<p>Meget god evne til å finne elg: Hunden viser et meget godt søksarbeid og finner elgen nokså raskt, enten fordi den finner elgen i søk, eller ved hjelp av spor eller overvær. Dommeren ønsker effektiviteten noe bedre. Løpsstrekning fra der prøvegruppen sist hadde kontakt med hunden er mer enn 600 m</p>	7-8	7-8
<p>God evne til å finne elg: Hunden finner elgen etter lang tid i søk til tross for at terreng eller værforhold skulle gi muligheter til et raskt uttak.</p>	5-6	5-6
<p>Brukbar evne til å finne elg: Hunden finner elgen etter lang tids søk til tross for klare tegn på at det finnes elg i området og det ellers er gode forhold. Prøvegruppen finner elgen gjennom sin egen eller elgens bevegelse gjennom terrenget, eller elgen står innfor synsvidde.</p>	3-4	3-4
<p>Dårlig evne til å finne elg: Som forrige beskrivelse, men prøvegruppen må tydelig hjelpe hunden med å finne elg. Prøvegruppen støkker elgen. Eller ikke uttak på tross av at der finnes elg i området.</p>	0-2	0-2
<p>Ikke uttak</p>	-	-

Moment 3: Evne til å stille elg i uttaket

- Med evne til å stille elg i uttaket menes hundens evne til å få elgen til å bli stående i uttaks-plassen der hunden fant elgen. Uttaks-plassen er der hunden først begynner å lose på elgen, innenfor en radius på **200** meter.
- Om uttaket skjer i et åpent område, på en åpen hogstflate, åpen myr eller lignende, skal dommer ikke redusere i sin poenggivning om elgen velger å oppsøke et tettere område. En slik forflytning kan ikke være mer enn 500 meter for at dommeren skal kunne gi poeng som om elgen ble stående i uttaksområdet.
- Det godtas opptil 2 min. opphold i losføringen om losen fortsetter på samme sted.
- Om et uttak skjer i umiddelbar nærhet av bil og elgen reiser ganske snart, skal ikke dette lastes hunden ved gjennomsnittsbetraktningen.

Evne til å stille elg i uttaket.....

Dersom det første uttaket gir full uttelling (9-10 poeng), og elgen ikke stopper etter støyking, så kan PG støyke elgen etter 30 minutters los i neste uttak, uten at dette skal virke inn på gjennomsnittsbetraktningen. Dette for å kunne prøve M4 og M6 innenfor tilgjengelig prøvetid.

Dersom hunden har ett nytt uttak når prøvetiden nærmer seg slutten, så trenger heller ikke dette uttaket være med i gjennomsnittsbetraktningen.

Har hunden flere uttak samme dag, skal alle uttakene legges til grunn for bedømmelsen etter en gjennomsnittsbetraktning, basert på den poengsum de forskjellige uttak ville gitt.

Hunden bør stå i los i 90 min. før første støyking hvis tiden og andre omstendigheter tillater det.

Poengsetting moment 3:

OBS:
Flere alternativer
for samme poeng!

LK 2022

Evne til å stille elg i uttaket poengsettes slik:	Poeng
Stålos i minst 90 min i uttaksområdet (innenfor en radius på 200 meter)	10
Stålos i uttaksområdet minst 60 min, eller 90 min sammenhengende stålos innen en radius på 500 meter. Eller 90 minutter stålos etter en kort forflytning (opp til 300 m)	9
Stålos i uttaksområdet minst 45 min, eller 60 min sammenhengende stålos innen en radius på 500 meter. Eller 60 minutter stålos etter en kort forflytning (opp til 300 m)	8
Stålos i uttaksområdet minst 30 min, eller 45 min sammenhengende stålos innen en radius på 500 meter. Eller 60 minutter stålos etter en kort forflytning (opp til 500 m)	7
Stålos i uttaksområdet minst 20 min, eller 60 min stålos etter en forflytning opp til 1000 m. Eller ikke hørt uttak deretter minst 45 min stålos	6
Stålos i uttaksområdet minst 10 min, eller 30 min stålos innenfor en forflytning opp til 500 m.	5
Stålos i minst 30 min innenfor en forflytning opp til 1000 m. Eller fast stålos i minst 60 min etter en lenger forflytning over 1000 m.	4
Stålos i minst 30 min etter en forflytning over 1000 m.	3
Stålos i 1-9 min i uttaksområdet, eller stålos i minst 10 min etter forflytning over 200 m.	2
Stålos i 1-9 min etter forflytning over 200 m.	1
Elgen forflytter seg direkte etter uttak, deretter ingen los.	0
Ikke uttak	-

Moment 4: Losarbeidets kvalitet

- Med losarbeid menes den delen av elgarbeidet vi hører los. Jo lengre losarbeid og fast stålos, jo større mulighet har vi for å kunne lykkes under praktisk jakt.
- Etter 90 min lostid skal dommeren under normale forhold, forsøke å få elgkontakt. Hundeføreren bestemmer om innkalling skal prøves. Etter innkalling skal dommeren/hundeføreren støkke elgen forsiktig, de to neste støkinger skal gjøres etter 30 minutters lostid(er).
- Med elgkontakt menes att dommeren skal kunne se elgen under normale forhold. Det skal ikke legges hunden til last om prøvegruppen ved et uhell støkker elgen før man oppnår elgkontakt.
- Om hunden blinker mer enn 2 ganger er dette forstyrrende for gjennomføring av prøven og hunden skal trekkes i poenggivingen. Hunden trekkes 2 poeng av den opprinnelige poengsummen hunden skulle hatt i momentet. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.
- Blinking defineres ved at hunden uoppfordret tar kontakt med prøvegruppen uten at prøvegruppen er i losområdet.
(Radius 200 meter)

Poengtabell moment 4 Losarbeidets kvalitet

Losarbeidets kvalitet poengsettes slik:	Stålostid	Poeng
Dommeren har minst tre elgkontakter, og minst tre støkninger, elgarbeidet skal være 300 min	200	10
Dommeren har minst tre elgkontakter, og minst tre støkninger, elgarbeidet skal være 270 min	180	9
Dommeren har minst to elgkontakter, og minst to støkninger, elgarbeidet skal være 240 min	150	8
Dommeren har minst to elgkontakter, og minst to støkninger, elgarbeidet skal være 200 min	120	7
Dommeren har minst en elgkontakt, og minst en støkking, elgarbeidet skal være 120 min	90	6
Stålos i minst 90 min	90	5
Stålos i minst 60 min eller lostid i minst 120 min (inkl ganglos)	60(120)	3-4
Stålos i minst 20 min eller lostid i minst 60 min (inkl ganglos)	20(60)	1-2
Stålos i mindre enn 20 min og lostid i mindre enn 60 min (inkl ganglos)	>20(60)	0
Ikke stålos		-

Moment 5: Påhengelighet

- Med påhengelighet menes viljen til å forfølge en elg og eventuelt få ny kontakt med elgen. Med flyktende elg menes: Elg som prøvegruppen støkker, elg som umiddelbart flykter ved uttak, flykter av seg selv eller av andre årsaker, eller flykter fordi losarbeidet blir forstyrret.
- Påhengelighet bedømmes etter konstatert tilbakelagt bakkemålt fluktavstand, ikke luftlinje. Retur til prøvegruppen skal ikke regnes som påhengelighet.
- Dersom hunden etter en kraftig støkking tar kontakt med prøvegruppen men umiddelbart opptar forfølgelsen skal dette ikke virke negativt på poengsettingen.
- De angitte avstandene i tabellen legges til grunn ved bedømmelsen, men det skal tas hensyn til terrenget.
- Ganglos teller ikke som påhengelighet.

...påhengelighet
fortsatt...

Om påhengelighet avbrytes av naturlig hinder/gjerde eller liknende skal dommeren ta hensyn til dette.

Dersom det er flere uttak samme dag, skal den beste påhengeligheten på en dyregruppe/uttak legges til grunn for poengsettingen.

Bruk tabellen for å sette poeng på søk.

Samlet påhengelighet = samlet påhengelighet etter ett uttak/på en dyregruppe.

En enkel påhengelighet = Påhengelighet mellom en støkking og neste gjentak

Poengtabell moment 5- Påhengelighet

Det er nå 2 alternativer
som kan
gi 10, 9, 8 og 7 poeng

LK 2022

Påhengelighet poengsettes slik:		Poeng
Samlet påhengelighet på minst 4 km, eller en enkel påhengelighet på 2,5 km med gjentak	(Uten PBP 60 min <)	10
Samlet påhengelighet på minst 3,5 km, eller en enkel påhengelighet på 2 km med gjentak	(Uten PBP 50-59 min)	9
Samlet påhengelighet på minst 3 km, eller en enkel påhengelighet på 1,5 km med gjentak	(Uten PBP 40-49 min)	8
Samlet påhengelighet på minst 2,5 km, eller en enkel påhengelighet på 1 km med gjentak	(Uten PBP 30-39 min)	7
Samlet påhengelighet på minst 2 km	(Uten PBP 20-29 min)	6
Samlet påhengelighet på minst 1,5 km	(Uten PBP 10-19 min)	5
Samlet påhengelighet på minst 1 km	(Uten PBP 7-9 min)	4
Samlet påhengelighet på minst 0,7 km	(Uten PBP 5-6 min)	3
Samlet påhengelighet på minst 0,5 km	(Uten PBP 3-4 min)	2
Samlet påhengelighet på minst 0,35 km	(Uten PBP 1-2 min)	1
Hunden forfølger ikke flyktende elg		0
Ikke uttak/kan ikke bedømmes		-

Moment 6: Evne til å stille støkt elg

- Med hundens evne til å stille støkt elg mener vi evnen til å få gjentak (forflytningen må være minst 100 m).
- Ny stålos skal vare i minst 10 min for å regnes som et gjentak.
- For å prøve hundens evne til å stille støkt elg skal prøvegruppen støkke elgen flere ganger. Første støkking skal gjøres forsiktig og på god avstand.
- Støkking må foretas av prøvegruppen, eller at det med sikkerhet konstateres andre årsaker.
- Påfølgende støkkinger skal gjøres kraftigere med den hensikt å få elgen i rask flukt. Dette tilpasses elgens reaksjoner etter første støkking.

Evne til å stille støkt elg.....

- Det skal være støkking mellom hvert poenggivende gjentak. Lengste gjentak mellom støkninger er gjeldene. I løpet av prøvedagen aksepteres det likevel 1 stk gjentak selv om elgen ikke har vært støkt, men det forutsettes at det har vært min 30 min stålos før elgen reiser.
- Hunden skal være taus før gjentak. Unntak er første støkking der det aksepteres at det er ganglos før gjentak, men elgen må forflytte seg minst 100 meter, og forflytningen må skyldes at prøvegruppen støkker losen, eller at det med sikkerhet er andre årsaker som gjør at elgen flytter. På resterende gjentak må det være registrert minst 0,1 km påhenglighet mellom gjentakene for å oppfylle krav om «taus før gjentak».

Poengtabell moment 6

Evne til å stille støkt elg poengsettes slik:

Poeng

Minst 3 gjentak, med ny fast stålos, hvorav 2 på minst 30 min.
Uten ganglos mellom gjentakene

10

Minst 3 gjentak med ny fast los, hvorav 2 på minst 30 min. Ganglos mellom gjentakene aksepteres.

9

Minst 2 gjentak, med ny fast stålos begge ganger, begge på minst 30 min.

8

Minst 2 gjentak, men ny fast stålos begge ganger. Den ene på minst 30 min.

7

Minst 1 gjentak med fast stålos på minst 30 min

6

Ett gjentak etter støkking med stålos 10-29 min

5

Ingen gjentak etter støkking, men sammenlagt stålos minst 10 min, eller ganglos i minst 10 min.

4

Ett gjentak med fast stålos/ganglos på under 10 min

3

Forsøk på gjentak kan konstateres

2

Ingen ny los etter støkking

1

Hunden forfølger ikke elgen etter støkking

0

Kan ikke bedømmes

-

Moment 7: Lostid

- Lostid for stålos eller ganglos angis med en nøyaktighet på hele minutter.
- Pauser på under 2 min skal ikke trekkes fra i lostiden.
- Ved flere loser legges lostidene sammen.
- Ganglos regnes også inn under lostid, men kan ikke godskrives med flere minutter enn fast stålostid.
- Om sammenlagt lostid er under 20 minutter gis 0 poeng.
- Om det ikke er los settes – (strek).

Lostid i minutter	0	20	40	60	80	100	120	140	160	190	220
Poeng	0/-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

OBS: Noen nyheter i skalaen!

Moment 8: Losmålets hørbarhet

- Ved bedømmelse av losmålets hørbarhet skal det tas hensyn til vær, snømengde og terrengforhold.
- Hørbarheten testes tilstrekkelig, dvs flere ganger i løpet av lostiden.
- Poengberegningen forutsetter normale lytteforhold.
- Om det ikke er uttak, settes **(strek)**.

Losmålets hørbarhet poengsettes slik:	Poeng
Utmerket hørbarhet. Det skal være minst 90 min stålos	9-10
Meget bra hørbarhet	7-8
Bra hørbarhet	5-6
Brukbar hørbarhet	3-4
Dårlig hørbarhet	2-3
Lostiden er kortere enn 20 min.	0
Ikke uttak	-

Moment 9: Bruken av målet

- Med bruken av målet menes hundens lostakt og evne til å føre en jevn los uten opphold.
- Jevnheten i losen er like viktig som lostakten og skal gis like stor vekt ved bedømmingen.
- Med lostakt menes antallet boff pr. minutt.
- Med losens jevnhet menes at losen er jevn og uten opphold.
- Antall boff telles i et helt minutt og gjentas flere ganger under lostiden. Gjennomsnittet av disse tellingene legges til grunn for poengsettingen.
- **Dommer må bruke sitt skjønn dersom elgen jager mye på hunden, eller om hunden loser på flere elger.**
- Dersom hundens prestasjoner ikke sammenfaller med nedenstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn ved poengsettingen.
- Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.
- Bruken av målet er ikke prøvd når lostid er under 20 minutt = 0 poeng
- Bruk tabell for poengsetting i dette momentet
- Om det ikke er uttak, settes – (strek).

Poengsetting moment 9- bruken av målet

Bruken av målet poengsettes slik:	Poeng
Lostakt over 75 boff / min, loser jevnt uten opphold. Minst 90 min stålos	10
Lostakt 70 - 75 boff / min, loser jevnt uten opphold	9
Lostakt 60 - 75 boff / min, noe periodisk kan godtas	7-8
Lostakt 50 - 60 boff / min, repriser med korte opphold godtas	5-6
Lostakt 40 - 50 boff / min, repriser med forstyrrende opphold	3-4
Lostakt 20 - 40 boff /min, eller repriser med lange opphold	2
Lostakt under 20 boff / min	1
Lostiden er kortere enn 20 min	0
Ikke uttak	-

Moment 10: Lydighet og samarbeid

- Registrere hundens vilje til å følge førerens kommando. (Med dette menes at det er hundefører som skal foreta innkalling, unntatt ved første forsøk på elgkontakt, der dommer etter avtale med HF kan foreta innkalling.)
- Registrere hundens vilje til å holde kontakt med føreren.
- Lydighet skal testes ved:
 - 1. søk (0-2p)
 - 2. under elgarbeidet (0-5p)
 - 3. rett etter arbeidstidens slutt (0-3p)
- For å oppnå 10 poeng må alle forsøk på innkalling være vellykkede. Under normale forhold skal første innkalling fra los prøves etter 90 min lostid, og før 150 min. Hundefører bestemmer når innkalling skal prøves.
- Dersom hunden kan kalles inn når den er i bestemt fart ut i første søkstur, kan den få 2 poeng selv om det etterpå blir uttak på første søkstur. Dette skal kommenteres i protokollen. Bør avklares med HF før slipp.
- Om elgarbeidet er < 200 min eller hunden selv tar kontakt mer enn 2 ganger skal det trekkes 2 poeng i momentet. Dette gjelder ikke kontakter der dommer forsøker å komme innpå losen, og hunden merker dette.
- Om hunden gjentatte ganger forlater prøvegruppen ved å oppsøke gårder, bilen eller lignende, skal den trekkes 2 poeng.

Moment 10a: under søk

Søk	0-2p	
Hunden kan kobles, og har kontakt med fører mellom søksturene.		2
Uttak på første søksturen		1
Hunden kan ikke kalles inn, eller unngår kontakt med fører		0

Moment 10b: under elgarbeid

LK 2022

Elgarbeidet

0-5p

Hunden kan kalles inn fra stålos og kommer på innkalling, to ganger, den ene innkallingen før 150 min. Elgarbeidet skal gjenopptas.	5
Hunden kan kalles inn fra stålos en gang under elgarbeid, elgarbeidet skal gjenopptas	4
Ved innkalling kommer hunden etter litt nøling, elgarbeidet gjenopptas	3
Prøvegruppen klarer å koble hunden uten at den viser interesse for å ta kontakt, elgarbeidet gjenopptas.	2
Hunden returnerer til prøvegruppen etter å ha hengt på elg minst 2 km, eller har snudd ved naturlig hinder.	2
Hunden arbeider med elg hele arbeidstiden, men kan ikke kalles inn	1
Hunden kan ikke kalles inn og arbeider ikke med elg hele arbeidstiden	0

Moment 10c: ved prøvens slutt (Prestasjonen som skal gi poeng MÅ skje etter at tilgjengelig Arbeidstid er utløpt)

Ved prøvetidens slutt (innen 60 minutt etter tilgjengelig arbeidstid er over)	0-3p
Hunden loser på elg ved arbeidstidens slutt og kan kalles inn	3
Hunden kan kalles inn fra elgarbeid, eller kommer tilbake etter å ha hengt på elg.	2
Hunden loser på elg ved arbeidstidens slutt og kan ikke kalles inn	1
Hunden kan ikke kalles inn eller gir seg før arbeidstidens slutt	0
Prøven avsluttes før prøvetidens slutt	0

Premiering 1- dags prøver

For å oppnå 1. premie kreves: 70 poeng

For å oppnå 2. premie kreves: 60 poeng

For å oppnå 3. premie kreves: 50 poeng

Ingen andre krav !

Premiering 2- dags prøver

- **For å oppnå 1. premie:**
 - Hunden må gå til premie begge dager. Den må ha 1.premie minst en av dagene Det kreves minst 140 poeng sammenlagt for begge dagene.
- **For å oppnå 2. premie:**
 - Hunden må gå til premie begge dager. Den må ha minst 2. premie en av dagene. Det kreves minst 120 poeng sammenlagt for begge dagene.
- **For å oppnå 3. premie:**
 - Hunden må gå til premie begge dager. Den kreves minst 100 poeng sammenlagt for de to dagene.
- Mislykket 2-dags prøve
 - Dersom det innstilles til 0 pr. første dag på 2-dagersprøve skal hundefører gis tilbud om å gå Dag 2 som 1-dagsprøve.
 - Der 2. dag på 2-dagersprøve er mislykket kan Dag 1 føres over som 1-dagsprøve.
 - Egen instruks for føring av mislykket 2-dags prøve skal følges.

Prosedyrer for, og krav til dommerutdannelse

- Kandidaten skal:
 - være medlem i NKK
 - være anbefalt av styret i egen klubb
 - selv ha trent og ført hund til premie på jaktprøve.
 - ha aspirant/elev-kort.
- Dommerutdanningen kan tas over ett år.
- Nyutdannede dommere bør ha en fadder de første årene som dommer.
- Det er altså ikke lenger krav om sporprøver

Elever og aspiranter

- Aspiranten skal selvstendig bedømme hundene. Det må kun være kontakt mellom dommer og aspirant som berører den praktiske gjennomføring av prøven. Aspiranten skal selvstendig gjøre ferdig sin kritikk før dommeren offentliggjør sin.
- Det kreves 2 elevarbeider og 2 aspirantarbeider for å få godkjent den praktiske delen av utdannelsen
- Før aspirantarbeidet starter, så må kandidaten ha gjennomgått teorigurset for løshunddommere, altså både dommerkompendie og dommerkurs for skøgskort.
- For at aspirantarbeidene skal godkjennes må hunden VÆRE PRØVD i alle moment. Det vil si at hunden har fått minst 1 poeng. «Å være prøvd» betyr ikke det samme som «å prøve»
 - I praksis betyr dette at hunden må ha hatt 20 minutter los
- Det er prøveleder, NKK-representant og dommere som har gått med aspirant, som skal godkjenne aspirantarbeidene

Utdanning av nye dommere

Elever

Aspiranter

Dommer som har med seg dommerkandidat (elev/aspirant) har en viktig funksjon. Rettledning, opplæring og evaluering skal skje etter de retningslinjer som er utarbeidet for dette i den enkelte prøveform.

Dersom fungerende dommer er i tvil om kandidatens prestasjoner holder forventet nivå er det bedre å underkjenne kandidatarbeidet, da dette vil medføre at kandidaten må ta et ekstra arbeid og vil da lære mer før en eventuell autorisasjon.

- Dommerkandidater bør gå for dommere de ikke har et for nært forhold til. Dommerkandidater skal gå elev- aspirantarbeid for erfarne dommere med god kjennskap til regelverket.

Elgsporprøve

Generelt

Prøve på hjort likestilles med elg. I prøvereglene omtales bare elg.

Prøven skal gjennomføres med sporline som er minst 8m eller lenger. Avstanden mellom fører og hund skal som regel ikke være mindre enn 5m. I terreng hvor det er vanskelig å ta seg fram aksepteres at linen i kortere perioder slippes, eller at avstanden mellom fører og hund kortes inn.

Hunden skal føres i vanlig sele eller halsbånd. Strupehalsbånd eller pigghalsbånd er ikke tillatt.

Hundeføreren har ikke lov til å styre hunden. Prøven kan gjennomføres på snødekt mark, men snødybden kan ikke være mer enn 10cm.

Prøvetid Elgsporprøve

Prøven skal pågå i minst 90 minutter etter at sporingen har startet og så lenge at dommeren med sikkerhet har forvissnet seg om hundens evne til å spore elg.

Karakterskala	Poeng:
Utmerket	9-10
Meget godt	7-8
Godt	5-6
Brukbart	3-4
Dårlig	0-2

Momenter elgsporprøve

Vekttall:

Poeng:

1	Oppførsel i sporlinen	1,0	1-10
2	Evne til å spore	2,0	1-10
3	Arbeidstempo	1,0	1-10
4	Selvstendighet	1,0	1-10

MOMENT 1 OPPFØRSEL I SPORLINEN (vekt tall 1,0)

Hunden skal arbeide rolig og stille ved sporing, og skal være lett å følge i linen. Den skal ikke dra så hardt i linen at sporingsarbeidet eller førerens oversikt over terrenget foran blir umulig.

Poeng moment
1 elgsporprøve

Hunden arbeider rolig og stille i sporlinen	9-10 p
Hunden drar i sporlinen i korte perioder	7-8 p
Hunden drar i sporlinen i lengre perioder	5-6 p
Hunden sliter og drar så hardt i sporlinen at sporarbeidet forstyrres vesentlig	3-4 p
Hunden sliter og drar så hardt i sporlinen at sporingsarbeidet ikke kan gjennomføres på en forsvarlig måte	0-2 p

MOMENT 2

EVNE TIL Å

SPORE

(vektttall 2,0)

- Hunden skal vise interesse, vilje og evne til å følge spor som vitrer av elg. Hunden skal følge sporet nøye så lenge føreren vil. Hunden skal ikke la seg distrahere av annet vilt eller tamdyr.
- Hunden skal ikke forlate det opprinnelige sporet for å ta et kryssende spor, dog kan kortere avvik tolereres. Dommer bør ikke godkjenne hunden dersom den, til tross for at den føres tilbake fra et kryssende spor, vegrer seg fra å spore videre på det opprinnelige sporet.

Moment 2 fortsatt, evne til å spore

- Hunden skal bruke alle sine sanser for å lokalisere elg. Får hunden vitring av elg som står ved siden av sporet og markerer dette, er dette til hundens fordel. Tar hunden en kort stopp i sporingsarbeidet på opphøyninger i terrenget for å lytte, prøve vinden, eller markerer det stedet der hvor elgen antas å befinne seg, er dette til hundens fordel.
- Det skal innledningsvis spores i minst 30 min. Deretter tar prøvegruppen pause. Hunden skal ikke ha vitring fra sporet under pausen og avstanden mellom rasteplassen og sporet bør derfor være minst 100m. Pausens lengde skal være minst 30 min. (pausen er innlagt for å etterligne praktisk ettersøk der ompostering skjer etter at elgen har gått ut av terrenget). Deretter fortsetter sporingen på det opprinnelige sporet i ytterligere 30 min. eller lenger, helt til dommeren har forvissnet seg om hundens evne til å spore. Sporingen skal aldri avsluttes på sti eller veg, men fortsette et godt stykke videre.

Poeng moment 2 elgsporprøve

Hunden sporer rolig og bestemt uten avvik fra sporet og har god kontroll på terrenget foran seg	9-10 p
Hunden sporer rolig og bestemt med små avvik fra sporet, utreder evt. tap raskt	7-8 p
Hunden sporer med mindre avvik fra sporet, mister sporet en gang, men kan på egen hånd eller med hjelp av fører finne igjen sporet og dermed fullføre sporingen	5-6 p
Hunden mister sporet mer enn en gang, men kan på egen hånd eller med hjelp av fører finne igjen sporet og dermed fullføre sporingen	3-4 p
Hunden mister sporet etter kort tid og er ikke interessert i å finne igjen sporet og/eller fortsette sporingen	0-2 p

MOMENT 3

ARBEIDSTEMPO (vektall 1,0)

Hunden skal arbeide i et rolig tempo og på en måte som gjør at den kan fungere effektivt i en praktisk ettersøkssituasjon. Hunden skal ikke arbeide i så stor fart at den åpenbart sliter seg ut unødvendig raskt.

Den skal heller ikke ha så lav fart at arbeidet tar unødvendig lang tid, eller at den til stadighet må oppmuntres til å fortsette sporingen.

Poeng moment 3 elgsporprøve

**HUNDEN ARBEIDER I ET UTMERKET TEMPO, FORSIKTIG I TERRENGET
OG FUNGERER EFFEKTIVT** 9-10 P

Hunden arbeider i et meget bra tempo 7-8 p

Hunden arbeider i et godt tempo. Enkelte perioder for raskt 5-6 p

Hunden arbeider i et brukbart tempo. Enkelte perioder for sakte 3-4 p

**Hunden arbeider i et tempo som ikke er akseptabelt.
Den stresser og vimser eller arbeider så langsomt at den må oppmuntres flere ganger.
Den kan ikke godkjennes som ettersøkshund** 0-2 p

MOMENT 4

SELVSTENDIGHET (vektttall 1,0)

Hundens skal vise evne til selvstendig å følge sporet, samt å utrede eventuelle tap.

Den skal arbeide på egen hånd uten at den styres med linen.

Lavmelt ros som oppmuntrer og støtter hunden er tillatt.

Poeng moment 4 elgsporprøve

Hunden arbeider selvstendig på en rolig, stille og aktiv måte, uten støtte og hjelp fra fører	9-10 p
Hunden arbeider aktivt og selvstendig, ringer ved tap, evt. med lavmelt støtte fra fører	7-8 p
Hunden har visse problemer når elgen har vinklet. Noe hjelp av fører kreves, ikke evne til helt selvstendig tapsarbeide	5-6 p
Hunden har problemer når elgen har vinklet. Bruker unødvendig lang tid til tapsarbeide som også krever støtte og hjelp fra fører	3-4 p
Fører må hele tiden styre hunden med lina og til stadighet oppmuntre den til å fortsette springen	0-2 p

KRAV TIL GODKJENNING

Elgsporprøve

Det skal bare brukes godkjent eller ikke godkjent

For at hunden skal godkjennes kreves:

- **at hunden har oppnådd minst 25 poeng sammenlagt.**
- **at hunden ikke har mindre enn 3 poeng i noe moment.**

Ved godkjent elgsporprøve skal det utstedes særskilt sporprøvebevis.

PRØVEREGISTRERING

- Fra og med høsten 2020 skal alle prøver registreres i NKK DogWeb Arra
- Det er laget et nytt registreringsprogram der på samme plattformen som sporprøver.
- Prosedyrer med påmeldinger og registrering følger samme system som for sporprøver.
- Det utarbeides en egen enkel veileder for dette.
- Det vil kun være prøveledernivået som får tilgang til å administrere og registrer prøver.
- Prøvelederne tar i mot skogskort fra dommer og fører dette inn i systemet.
- Prøveleder kan også sende ferdig utfylt skogskort til dommer. (med hundeopplysninger)

Lykke til med
bedømmingen !

- Til kurset følger det også med:
 - **Bruk av skogskort, egen presentasjon**
 - **Kort innføring i bruk av DogWeb, egen presentasjon for:**
 - **Prøveledere/prøveadministratorer**